

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego

(222218)

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego (222218)

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego (222218)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [49]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (048) 364-42-41, fax (048) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD.....	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	9
2.7. Zawody pokrewne.....	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE.....	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie działań promujących zdrowie i profilaktyka zdrowotna	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Wykonywanie świadczeń diagnostycznych	11
3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Wykonywanie świadczeń pielęgnacyjno-leczniczych	12
3.5. Kompetencja zawodowa Kz4: Wykonywanie świadczeń rehabilitacyjnych	13
3.6. Kompetencje społeczne	14
3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	14
3.8. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	15
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	16
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	18
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	20
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	20
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego 222218

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Pielęgniarka.
- Pielęgniarka POZ¹⁷.
- Pielęgniarka rodzinna.
- Pielęgniarka środowiskowa.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2221 Nursing professionals.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie: SPO RZL (2006–2007) „Opracowanie i upowszechnianie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w maju 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Wojciech Gostomski – Doradca Consultants Ltd. Sp. z o.o., Gdynia.
- Anna Lakowska – Centrum Medyczne Medycyna Rodzinna, Grupa LUX MED, Gdańsk.
- Małgorzata Wieczorek – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarek i Położnych Środowiskowo-Rodzinnych MED-DOM Gdańsk.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Joanna Gralak-Merchel – DORADCA Consultants Ltd. Sp. z o.o., Gdynia.
- Włodzimierz Walkusz – DORADCA Consultants Ltd. Sp. z o.o., Gdynia.

Recenzenci:

- Anna Kalisz – Centrum Medyczne Świętego Łukasza, Kartuzy.
- Milena Kowalewska-Celejewska – Centrum Medyczne Synexus Sp. z o.o., Gdańsk.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Paweł Bagniewski – Zakładowa Organizacja Związkowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych przy 7 Szpitalu Marynarki Wojennej, Gdańsk.
- Ewa Jakubowska-Sacharczuk – Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych, Gdańsk.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego to osoba posiadająca wymagane kwalifikacje potwierdzone odpowiednimi dokumentami, udzielająca świadczeń w środowisku zamieszkania w zakresie edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia, świadczeń diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i rehabilitacyjnych. Pielęgniarka jest wsparciem dla pacjenta i jego rodziny w zdrowiu, chorobie i niepełnosprawności.

WAŻNE:

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską nad osobą, rodziną, społecznością w środowisku zamieszkania, obejmując opieką zdrowych i chorych niezależnie od płci i wieku (z wyłączeniem noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia) oraz osoby niepełnosprawne.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego wybrana przez pacjenta, indywidualnie planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską nad świadczeniobiorcą, rodziną i społecznością w miejscu zamieszkania.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego odpowiada za planowanie, realizowanie oraz kontrolowanie efektów pielęgnacyjnych, leczniczych i terapeutycznych na podstawie prowadzonego procesu pielęgnowania. Wykonuje działania wymagające umiejętności obserwacji, zdecydowanej i rzetelnej oceny stanu chorego, rozpoznaje potrzeby zdrowotne, problemy pielęgnacyjne, realizuje świadczenia pielęgniarskie w stosunku do pacjenta i jego rodziny.

Praca wykonywana jest przez kobiety i mężczyzn.

Sposoby wykonywania pracy

Do zadań pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa rodzinnego należy:

- rozpoznawanie potrzeb pielęgnacyjnych i problemów zdrowotnych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
- przygotowywanie i aktywizowanie do samoopieki²² i samopielęgnacji²³ w chorobie i niepełnosprawności,
- wykonywanie badania fizykalnego³,
- wykonywanie podstawowych pomiarów życiowych i ich ocena oraz interpretacja,
- ocena stanu ogólnego chorego oraz procesu jego zdrowienia,
- wykonywanie testów diagnostycznych (pomiaru poziomu glukozy, ciśnienia tętniczego krwi, akcji serca),

- pobieranie materiału do badań diagnostycznych przy użyciu zestawów do pobierania,
- udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i w nagłych zachorowaniach,
- podawanie leków różnymi drogami i technikami, samodzielnie oraz na zlecenie lekarza,
- zakładanie opatrunków na rany, odleżyny, oparzenia,
- cewnikowanie pęcherza moczowego⁴,
- wykonywanie wlewów doodbytniczych³⁰,
- wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych w stomiach²⁵, przetokach²⁰ i ranach trudno gojących,
- zdejmowanie szwów,
- wykonywanie inhalacji¹¹,
- wykonywanie zabiegów z zastosowaniem ciepła i zimna,
- ustalanie diety w żywieniu przewlekle chorych,
- dobór technik karmienia w zależności od stanu chorego,
- prowadzenie rehabilitacji przyłóżkowej w ramach profilaktyki przeciwoleżynowej,
- drenaż ułożeniowy⁶, prowadzenie gimnastyki oddechowej⁸,
- prowadzenie ćwiczeń ogólnousprawniających,
- prowadzenie dokumentacji pielęgniarstwa.

W ramach realizacji świadczeń opieki zdrowotnej²⁶ pielęgniarka rodzinna współpracuje z:

- lekarzem,
- pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania,
- położną rodzinną,
- pielęgniarką opieki długoterminowej,
- pielęgniarką opieki hospicyjnej,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie,
- przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz ochrony zdrowia.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2., 3.3., 3.4., 3.5. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca może być wykonywana w środowisku domowym pacjenta oraz w gabinecie pielęgniarki rodzinnej.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego może pracować w m.in. w różnych zakładach opieki zdrowotnej, ośrodkach pomocy społecznej oraz placówkach nauczania i wychowania.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego w swojej działalności zawodowej może wykorzystywać różne materiały i narzędzia.

Podstawowym sprzętem niezbędnym w pracy pielęgniarki rodzinnej jest torba pielęgniarstwa, wyposażona w:

- podstawowy sprzęt i materiały jednorazowego użytku:
  - do wykonywania iniekcji (igły, strzykawki, wenflony²⁸, płyny dezynfekcyjne i odkażające),
  - zestaw do pobierania krwi do badań laboratoryjnych (probówki, igły, tubusy²⁷, opaska uciskowa),

- zestaw do cewnikowania³⁵ (cewniki, worki do moczu, żel znieczulający),
- do przetaczania płynów (aparat do kroplowych wlewów dożylnych¹², gaziki, plastry, opaska uciskowa),
- do wykonywania opatrunków i usuwania szwów (serwety, pakiety opatrunkowe, podstawowy zestaw narzędzi chirurgicznych),
- pakiet ochronny (maseczki rękawiczki jałowe i niejałowe, fartuch),
- pojemnik na zużyte igły,
- pojemnik na odpady medyczne,
- sprzęt do pomiaru ciśnienia krwi, stetoskop²⁴,
- glukometr⁹ do oznaczania poziomu glukozy,
- zestaw przeciwwstrząsowy (leki, urka ustno-gardłowa²¹, maseczka do reanimacji z filtrem¹³),
- pakiet do odkażania i mycia rąk.

Wyposażenie gabinetu pielęgniarki rodzinnej:

- kozetka,
- szafka na leki (z zestawem przeciwwstrząsowym), artykuły sanitarne (materiały opatrunkowe, płyny dezynfekcyjne) i materiały medyczne (sprzęt do iniekcji i wlewów kroplowych²⁹ dożylnych),
- biurko oraz szafka przeznaczona na dokumentację medyczną,
- telefon, faks, komputer z dostępem do internetu,
- aparat do pomiaru ciśnienia tętniczego,
- torba pielęgniarska (wyposażenie jak wyżej),
- lodówka na odpady medyczne.

WAŻNE:

Gabinet **pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa rodzinnego** nie jest gabinetem zabiegowym; nie można w nim wykonywać zabiegów medycznych³³.

Organizacja pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego pracuje indywidualnie, w godzinach określonych kontraktem z Narodowym Funduszem Zdrowia, od poniedziałku do piątku w systemie dwuzmianowym, rano i po południu oraz w nocnej i świątecznej opiece zdrowotnej (soboty, niedziele i święta) całodobowo.

Współpracuje z innymi pielęgniarkami POZ, pielęgniarkami opieki długoterminowej i pielęgniarkami hospicyjnymi. Jako pracownik samodzielny współpracuje z własną grupą zawodową i innymi profesjonalistami: lekarzami POZ, lekarzami specjalistami, rehabilitantami, pracownikami socjalnymi, pracownikami laboratoriów analitycznych.

Pielęgniarki rodzinne, podobnie jak pielęgniarki innych specjalizacji, ponoszą odpowiedzialność za działalność zawodową, w tym także za sferę relacji pielęgniarka – pacjent. W skład odpowiedzialności zawodowej pielęgniarki wchodzi m.in. odpowiedzialność etyczna, zawarta w Kodeksie Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej, uchwalonym przez samorząd zawodowy.

Odpowiedzialność pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa rodzinnego określają więc:

- przepisy regulujące wykonywanie zawodu pielęgniarki i zawodu położnej,
- Kodeks pracy, karny, cywilny,
- Kodeks Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej.

WAŻNE:

Odpowiedzialność zawodową pielęgniarki ponoszą przed organami samorządu pielęgniarek i położnych (rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej i sądem pielęgniarek i położnych).

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego jest narażona na wiele negatywnych czynników i zagrożeń:

- zagrożenia biologiczne: bakterie, wirusy, grzyby chorobotwórcze, priony¹⁸ oraz pasożyty,
- zagrożenia chemiczne: negatywnym czynnikiem mogą być środki dezynfekcyjne, sterylizacyjne, czyszczące, leki, składniki gumy (rękawiczki medyczne) i niektóre metale,
- zagrożenia fizyczne: zmienne warunki środowiskowo-sanitarne, z którymi może się zetknąć pielęgniarka podczas wizyt domowych,
- zagrożenia układu mięśniowo - szkieletowego: konieczność częstego pochylania się i przykucania w trakcie wykonywania czynności w zbyt małej przestrzeni roboczej, praca w pojedynkę i często brak pomocy drugiej osoby,
- zagrożenia psychospołeczne: agresja słowna i fizyczna ze strony pacjentów, wysiłek psychiczny związany z obserwacją cierpienia chorego i umieralnością, identyfikacja z problemami chorych ludzi oraz konieczność radzenia sobie ze stresem i odpowiedzialnością (wypalenie zawodowe).

Do występujących w zawodzie chorób można zaliczyć między innymi:

- zakażenia biologiczne, takie jak: WZW³¹ typu B i C, HIV¹⁰, zatrucia ostre i przewlekłe, choroby zakaźne,
- ostre reakcje alergiczne,
- choroby skóry,
- zaburzenia odporności,
- urazy kręgosłupa, naderwanie mięśni szkieletowych, dyskopatie,
- przepukliny,
- zagrożenia psychospołeczne, np.: zespół przewlekłego zmęczenia, wypalenie zawodowe.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- wysoka ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- koncentracja i podzielność uwagi,
- rozróżnianie barw,
- spostrzegawczość,
- czucie dotykowe,
- zręczność rąk i palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- gotowość niesienia pomocy,
- łatwość nawiązywania kontaktów z dzieckiem na każdym etapie jego rozwoju oraz niezależnie od stopnia jego niepełnosprawności,

- indywidualne podejście do pacjenta,
- gotowość do pracy w nieprzychylnych warunkach środowiskowych;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność i samokontrola,
- empatia,
- uczciwość,
- odporność emocjonalna,
- rzetelność oraz dokładność,
- obowiązkowość,
- opiekuńczość,
- wysoka samodyscyplina,
- stanowczość i opanowanie.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.6. Kompetencje społeczne; 3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** są:

- choroby powodujące utratę przytomności (np. epilepsja⁷, cukrzyca);
- niesprawność narządów wewnętrznych dużego stopnia;
- niesprawność narządu wzroku niedająca się skorygować okularami;
- nosicielstwo chorób zakaźnych oraz pasożytniczych;
- choroby psychiczne;
- niesprawność narządów ruchu, szczególnie kończyn górnych;
- uzależnienie od alkoholu, leków i narkotyków.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** wymagane jest wyższe wykształcenie pierwszego stopnia oraz ukończenie lub odbywanie kursu kwalifikacyjnego bądź specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego lub innego mającego zastosowanie w podstawowej opiece zdrowotnej. Placówki kształcące pielęgniarki to uniwersytety medyczne i inne uczelnie wyższe prowadzące kształcenie na kierunku pielęgniarstwo.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do pracy w zawodzie **pielęgniarka** niezbędne jest posiadanie prawa wykonywania zawodu, wydawanego przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych. System kształcenia pielęgniarek przewiduje edukację w ramach kursów kwalifikacyjnych i specjalizacji. Pozytywne ukończenie kursu kwalifikacyjnego pozwala na udzielanie świadczeń zdrowotnych będących w zakresie pielęgniarstwa rodzinnego, natomiast specjalizacja rozszerza kompetencje i umiejętności specjalistyczne oraz uprawnia do tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego.

W zakresie oczekiwań pracodawcy preferowane jest posiadanie:

- tytułu magistra pielęgniarstwa,
- tytułu specjalisty pielęgniarstwa rodzinnego lub innej specjalizacji, mającej zastosowanie w podstawowej opiece zdrowotnej,
- prawa jazdy kategorii B,
- także ukończenie kursów specjalistycznych, pożytecznych w podstawowej opiece zdrowotnej (np. kurs szczepień, leczenia ran przewlekłych, wykonywania i interpretacji EKG itp.).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego może:

- pracować jako pielęgniarka koordynująca¹⁵,
- zajmować stanowisko kierownika/właściciela niepublicznego podmiotu świadczącego usługi w domu pacjenta,
- pracować jako usługodawca w ramach kontraktu z NFZ¹⁴,
- zajmować stanowisko kierownika/właściciela placówki świadczącej usługi w zakresie opieki długoterminowej lub hospicyjnej,
- kształcić się na poziomie podyplomowym czy doktoranckim,
- doskonalić umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach, konferencjach oraz warsztatach specjalistycznych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Kompetencje zawodowe **pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa rodzinnego** można potwierdzić poprzez:

- posiadanie prawa wykonywania zawodu, którego rejestr prowadzą Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych;
- kwalifikacje zawodowe (kursy specjalistyczne, kwalifikacyjne i specjalizacyjne).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Pielęgniarka – specjalista organizacji i zarządzania	222201
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki	222202
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa chirurgicznego	222203
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa diabetologicznego	222204
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa epidemiologicznego	222205
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa geriatrycznego	222206
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa kardiologicznego	222207
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa nefrologicznego	222208
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neonatologicznego	222209

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego	222210
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa onkologicznego	222211
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego	222212
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej	222213
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki paliatywnej	222214
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa pediatrycznego	222215
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa psychiatrycznego	222216
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa ratunkowego	222217
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania	222219
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa w ochronie zdrowia pracujących	222220
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa zachowawczego	222221
Pielęgniarka – specjalista promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej	222222

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Organizowanie działań profilaktycznych i promujących zdrowie.
- Z2 Prowadzenie działań zmierzających do aktywizacji zdrowotnej pacjenta i rodziny.
- Z3 Monitorowanie rozwoju dziecka zdrowego.
- Z4 Realizowanie zadań lokalnej polityki prozdrowotnej.
- Z5 Gromadzenie informacji metodą wywiadu, obserwacji i pomiarów.
- Z6 Pobieranie materiału do testów diagnostycznych.
- Z7 Organizowanie opieki pielęgniarstwa w środowisku.
- Z8 Organizowanie samoopieki i samopielęgnacji w chorobie i niepełnosprawności.
- Z9 Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych.
- Z10 Wykonywanie zabiegów leczniczych³⁴.
- Z11 Prowadzenie rehabilitacji przyłożkowej.
- Z12 Pokazywanie i doskonalenie ćwiczeń ogólnousprawniających.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie działań promujących zdrowie i profilaktyka zdrowotna

Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie działań promujących zdrowie i profilaktyka zdrowotna obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Organizowanie działań profilaktycznych i promujących zdrowie	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady rozpoznawania, oceny i zapobiegania indywidualnym zagrożeniom zdrowotnym; • Potrzeby pielęgnacyjne i potrzeby zdrowotne pacjenta; • Potrzeby zdrowotne społeczności lokalnej; • Formy i zasady prowadzenia edukacji zdrowotnej; • Zasady zdrowego stylu życia; • Programy zdrowotne i profilaktyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznawać, oceniać i zapobiegać zagrożeniom zdrowotnym; • Rozpoznawać potrzeby pielęgnacyjne i problemy zdrowotne pacjenta; • Rozpoznawać potrzeby zdrowotne społeczności lokalnej; • Prowadzić edukację zdrowotną; • Prowadzić poradnictwo w zakresie zdrowego stylu życia; • Realizować programy zdrowotne i profilaktyki chorób.

Z2 Prowadzenie działań zmierzających do aktywizacji zdrowotnej pacjenta i rodziny	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Modele zachowań zdrowotnych różnych grup społecznych; • Konieczność zmiany złych nawyków zdrowotnych; • Konieczność zmiany złego stylu życia pacjenta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikować i wskazywać aspekty życia pacjenta i rodziny, wymagające poprawy; • Zmieniać podejście i przyzwyczajenia oraz złe nawyki (np. żywieniowe) pacjenta; • Wskazywać źródła przydatnych informacji promujących zdrowie dla pacjenta i jego rodziny; • Oceniać efekty i wpływ aktywności na poprawę stanu zdrowotnego.

Z3 Monitorowanie rozwoju dziecka zdrowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Etapy rozwoju dziecka zdrowego; • Potrzebę wykonywania badań profilaktycznych w poszczególnych grupach wiekowych; • Obowiązujący kalendarz szczepień ochronnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolować etapy rozwoju dziecka zdrowego; • Wykonywać, interpretować badania profilaktyczne w poszczególnych grupach wiekowych; • Przeprowadzać edukację w zakresie szczepień ochronnych.

Z4 Realizowanie zadań lokalnej polityki prozdrowotnej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Czynniki ekonomiczne, społeczne, kulturowe warunków życia; • Czynniki społeczno-ekonomiczne, które wpływają na zdrowie jednostki; • Wpływ społeczności lokalnej na działania prozdrowotne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazywać i umacniać zachowania sprzyjające zdrowiu; • Rozwijać indywidualne umiejętności służące zdrowiu pacjenta; • Wzmacniać działania społeczeństwa na rzecz zdrowia.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Wykonywanie świadczeń diagnostycznych

Kompetencja zawodowa Kz2: Wykonywanie świadczeń diagnostycznych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Gromadzenie informacji metodą wywiadu, obserwacji i pomiarów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Metody zbierania informacji w ramach przeprowadzania <u>wywiadu środowiskowo-rodzinnego</u>³²; • Zasady i sposoby przeprowadzania badania fizykalnego w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej; • Prawidłowe wartości podstawowych pomiarów życiowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzać całościowy wywiad środowiskowo-rodziny; • Wykonywać badanie fizykalne; • Przeprowadzać podstawowe pomiary życiowe (temperatura, ciśnienie tętnicze, akcja serca) oraz je interpretować; • Oceniać ogólny stan chorego; • Analizować i interpretować uzyskane informacje; • Formułować diagnozę pielęgniarską.

Z6 Pobieranie materiału do testów diagnostycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady <u>aseptyki</u>² i <u>antyseptyki</u>¹; • Zasady i techniki pobierania materiału do badań diagnostycznych; • Zasady działania sprzętu do pomiaru ciśnienia; • Zasady oznaczania glikemii za pomocą glukometru. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować zasady aseptyki i antyseptyki; • Pobierać materiał do badań diagnostycznych przy użyciu zestawów do pobierania (krew, wymazy, mocz na <u>posiew</u>¹⁶); • Wykonywać pomiar ciśnienia tętniczego i akcji serca; • Wykonywać test poziomu glukozy z palca (glukometr).

3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Wykonywanie świadczeń pielęgnacyjno-leczniczych

Kompetencja zawodowa Kz3: Wykonywanie świadczeń pielęgnacyjno-leczniczych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z7, Z8, Z9, Z10, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z7 Organizowanie opieki pielęgniarstwa w środowisku	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zapotrzebowanie i deficyty w samoopiece i samopielęgnacji chorego, rodziny i środowiska; • Techniki działań pielęgnacyjnych; • Sposoby oceny skuteczności podjętych zadań pielęgniarstwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać, w jakim zakresie świadczeń pielęgniarstwa pacjent potrzebuje pomocy; • Monitorować stan higieny pacjenta i rodziny; • Dobierać model pielęgnowania stosownie do stanu chorego; • Dobierać sposoby i techniki realizowania działań pielęgnacyjnych do warunków oraz stanu samodzielności podopiecznego; • Przeprowadzać ocenę skuteczności podjętych działań przy współudziale chorego/ niepełnosprawnego i jego rodziny.

Z8 Organizowanie samoopieki i samopielęgnacji w chorobie i niepełnosprawności	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Deficyty samoopieki; • Wpływ choroby na funkcjonowanie rodziny; • Instytucje zajmujące się wspieraniem rodziny, osób chorych i niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planować działania pielęgnacyjne w celu zniesienia deficytów samoopieki; • Rozpoznawać problemy zdrowotne, na które może być narażona rodzina; • Wnioskować do odpowiedniej instytucji o objęcie opieką społeczną chorego/ niepełnosprawnego.

Z9 Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady <u>profilaktyki przeciwoleżynowej</u>¹⁹; • Techniki i zasady wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzać toaletę przeciwoleżynową; • Wykonywać pielęgnację odleżyny, rany pooperacyjnej czy owrzodzenia; • Ustalać dietę w żywieniu przewlekle chorych;

<ul style="list-style-type: none"> Sposoby odpowiedniego odżywiania w chorobach przewlekłych; Sposoby i techniki karmienia chorych; Sposoby prowadzenia nadzoru i opieki nad chorym. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobierać techniki karmienia w zależności od stanu chorego; Koordynować opiekę nad chorym w domu.
---	---

Z10 Wykonywanie zabiegów leczniczych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i techniki udzielania pierwszej pomocy; Zasady i techniki wykonywania zabiegów leczniczych; Zasady aseptyki i antyseptyki; Sprzęt zaopatrzenia medycznego i sposoby jego zastosowania. 	<ul style="list-style-type: none"> Udzielać pomocy w stanach zagrożenia życia; Zakładać opatrunki na rany, odleżyny, oparzenia; Wykonywać zabiegi lecznicze (np. iniekcje, cewnikowanie, inhalacje); Usuwać szwy po zabiegu operacyjnym; Wykonywać zabiegi z zastosowaniem ciepła i zimna; Podawać leki różnymi drogami i technikami na zlecenie lekarza; Dobierać i wymieniać materiały zaopatrzenia medycznego.

3.5. Kompetencja zawodowa Kz4: Wykonywanie świadczeń rehabilitacyjnych

Kompetencja zawodowa Kz4: Wykonywanie świadczeń rehabilitacyjnych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z11, Z12, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z11 Prowadzenie rehabilitacji przyłóżkowej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Sposoby rehabilitacji przyłóżkowej, w tym <u>ćwiczeń czynnych i biernych</u>⁵, w profilaktyce powikłań wynikających z procesu chorobowego i długotrwałego unieruchomienia; Techniki prowadzenia ćwiczeń przyłóżkowych; Udogodnienia w łóżku chorego i zasady ich stosowania; Techniki bezpiecznego przemieszczania chorego leżącego. 	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzać rehabilitację przyłóżkową, w tym ćwiczenia czynne i bierne w profilaktyce powikłań wynikających z procesu chorobowego i długotrwałego unieruchomienia; Prowadzić ćwiczenia przyłóżkowe; Zastosować udogodnienia w łóżku chorego; Przemieszczać chorego leżącego w sposób bezpieczny.

Z12 Pokazywanie i doskonalenie ćwiczeń ogólnousprawniających	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Rodzaje i sposoby ćwiczeń oddechowych; Ogólne zasady aktywizacji chorego i ćwiczeń adekwatnych do wieku i stanu chorego; Sposoby motywowania pacjenta do aktywności. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować gimnastykę oddechową; Dobierać ćwiczenia gimnastyczne ogólnorozwojowe; Dobierać odpowiednie ćwiczenia stosownie do wieku i stanu chorego; Motywować do aktywności w usamodzielnianiu.

3.6. Kompetencje społeczne

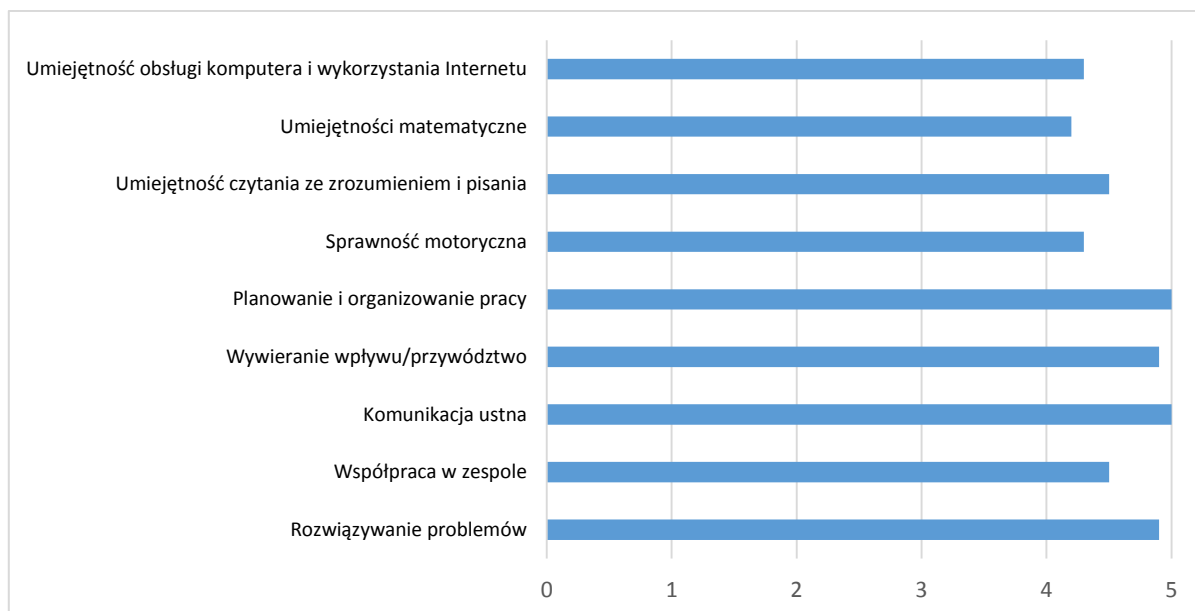
Pracownik w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań (bezpieczeństwo i zdrowie ludzi) oraz za powierzony mu sprzęt.
- Podejmowania działań w stanach zagrożenia zdrowia i życia.
- Podejmowania działania i współdziałania podczas realizacji procesu pielęgnowania.
- Prowadzenia samooceny i weryfikacji działania własnego oraz osób, z którymi współpracuje.
- Prowadzenia konsultacji i podejmowania decyzji w ważnych kwestiach dotyczących zdrowia pacjenta.
- Kierowania się zasadami etyki zawodowej zgodnie z Kodeksem Etyki Zawodowej Pielęgniarek i Położnych.
- Podnoszenia kwalifikacji zawodowych w celu ciągłego doskonalenia jakości usług pielęgniarstwa rodzinnego.
- Oceniania zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia.
- Przestrzegania praw pacjenta.
- Działania w sposób odpowiedzialny w sytuacjach konfliktowych.

3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.8. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego może podjąć pracę w:

- publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej,
- indywidualnych i grupowych praktykach pielęgniarskich,
- zakładach opiekuńczo-leczniczych,
- domach pomocy społecznej,
- nocnej obsłudze chorych,
- placówkach nauczania i wychowania.

Zatrudnienie w zawodzie dla pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa rodzinnego oferują:

- placówki publiczne i niepubliczne zajmujące się ochroną zdrowia,
- przychodnie,
- placówki nauczania i wychowania,
- zakłady rehabilitacyjne,
- zawodowe instytucje samorządowe (związki zawodowe, samorzady pielęgniarek i położnych),
- instytucje państwowe (Ministerstwo Zdrowia – Komisja do spraw pielęgniarstwa rodzinnego).

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>
Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-rynkupracacy>
Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>
Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
<http://zielonalinia.gov.pl>
Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl
Portal EU Skills Panorama:
<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>
Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
<https://eures.praca.gov.pl>
<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Instytucje oferujące kształcenie w zawodzie pielęgniarki to:

- uniwersytety medyczne;
- wyższe szkoły zawodowe państwowe i niepaństwowe.

Uczelnie oferują studia licencjackie i magisterskie.

Szkolenie

Instytucje oferujące szkolenie w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego**:

- Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych;
- ośrodki kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych;
- firmy farmaceutyczne, izby pielęgniarские;
- pracodawcy.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie miesięczne brutto w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** wynosi od 3500 zł do 7000 zł w przeliczeniu na pełen etat. Większość pielęgniarek rodzinnych osiąga zarobki w dolnej części tego przedziału. Dochód z górnej części przedziału jest charakterystyczny dla pielęgniarek prowadzących działalność gospodarczą, posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Zróżnicowanie wynagrodzenia osób pracujących na stanowisku pielęgniarki rodzinnej jest uzależnione od kilku czynników:

- stażu pracy,
- wykształcenia,
- usytuowania geograficznego danego zakładu pracy,
- referencyjności danej placówki służby zdrowia,
- indywidualnych rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcą,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- negocjacji w ramach kontraktowania w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Wynagrodzenie miesięczne brutto pielęgniarek zajmujących stanowisko kierownicze waha się w granicach od 4000 zł do 6000 zł.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

Zawód **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego** mogą wykonywać osoby z następującymi rodzajami niepełnosprawności – pod warunkiem odpowiedniego dostosowania środowiska pracy (pod względem technicznym i organizacyjnym) do rodzaju niepełnosprawności:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza chodzenia; wymagane jest wówczas wyposażenie stanowiska w uchwyty, poręcze, regulowaną wysokość krzesła, podnóżka i inne udogodnienia,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklkami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in., pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień 30.06.2018 r.

- Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. U. UE L 255 z 30.9.2005, s. 22) oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/55/UE z dnia 20 listopada 2013 r. zmieniająca dyrektywę 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (Dz. U. UE L 354 z 28.12.2013, s. 132).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 123, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 916).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 160, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1318, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. poz. 497).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (Dz. U. poz. 1761).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne (Dz. U. poz. 1562).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 86, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Białobrzaska B., Dębska-Ślizień A.: Pielęgniarstwo nefrologiczne. PZWL, Warszawa 2015.
- Bloomfeld R., Bickston S.: Nieswoiste zapalenie jelit. Urban&Partner, Wrocław 2013.
- Chorostowska-Wynimko J., Franczuk M. (red.): Choroby obturacyjne układu oddechowego w podeszłym wieku. Wydawnictwo Urban & Partner, Poznań 2013.
- Dyk D.: Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2013.
- Gaber-Tarek A.: Rehabilitacja neurologiczna, przypadki kliniczne. PZWL, Warszawa 2010.
- Horban A.: HIV/AIDS Wybrane problemy diagnostyki i terapii. Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1997.
- Jędrzejczak J., Mazurkiewicz J., Bełdzińska J.: Padaczka, obraz kliniczny napadów padaczkowych. PZWL, Warszawa 2017.
- Kawczyńska-Butrym Z.: Diagnoza pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 1999.
- Kawczyńska-Butrym Z.: Rodzina-zdrowie-choroba. Koncepcje i praktyka pielęgniarstwa rodzinnego. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.
- Kilańska D.: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. Makmed, Lublin 2008.
- Krajewska-Kułak E., Szczepański M.: Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2008.
- Latkowski B., Lukas W.: Medycyna Rodzinna – Repetytorium. PZWL, Warszawa 2008.
- Nicklin J.: Mikrobiologia – Krótkie wykłady. PWN, Warszawa 2012.
- Schiefele J., Staudt I., Dach M.: Pielęgniarstwo geriatryczne. Urban&Partner, Wrocław 1998.
- Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K.: Podstawy pielęgniarstwa. Podręcznik dla studentów i absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo. Wybrane działania pielęgniarstwa. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004.
- Windak A., Mastalerz-Migas A., Chlabicz S.: Medycyna rodzinna. Podręcznik dla lekarzy i studentów. Termedia, Poznań 2015.
- Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i intensywna opieka. PZWL, Warszawa 2014.
- Wrońska I., Mariański J.: Etyka w pracy pielęgniarstwa. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa studiów licencjackich. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych: <http://nipip.pl>
- Portal Pielęgniarek i Położnych: <http://www.pielegniarki.info.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>

- Raport NRPIP: http://nipip.pl/wp-content/uploads/2017/03/Raport_druk_2017.pdf
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Szkolenia prowadzone przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Olsztynie: <http://www.oipip.olsztyn.pl/31,terminy-szkolen>
- Szkolenia prowadzone przez Szczecińską Izbę Pielęgniarek i Położnych: <http://sipip.szczecin.pl/k/szkolenia>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiająca porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”,
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Antyseptyka	Postępowanie odkażające w celu zniszczenia wszystkich drobnoustrojów metodami fizycznymi i chemicznymi.	www.chirurgia-transplantacyjna.wum.edu.pl [dostęp: 10.07.2018]
2	Aseptyka	Postępowanie mające na celu utrzymanie jałowości pomieszczeń, narzędzi i materiałów opatrunkowych.	www.chirurgia-transplantacyjna.wum.edu.pl [dostęp: 10.07.2018]
3	Badanie fizykalne	Część badania lekarskiego oraz pielęgniarstwa składające się z oglądania, opukiwania, omacywania i osłuchiwania, dotyczących części ciała bądź ich funkcji.	Dyk D.: Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2013
4	Cewnikowanie pęcherza moczowego	Polega na wprowadzeniu przez cewkę moczową do pęcherza moczowego cewnika (cienkiej rurki), co umożliwia odpływ moczu z pęcherza moczowego bezpośrednio do worka.	Białobrzaska B., Dębska-Ślizień A.: Pielęgniarstwo nefrologiczne. PZWL, Warszawa 2015
5	Ćwiczenia czynne i bierne	Ćwiczenia czynne oznaczają, że pacjent w pełni samodzielnie, bez pomocy terapeuty czy specjalistycznego sprzętu, wykonuje ćwiczenie w możliwie dużym, bezbolesnym zakresie ruchu. Ćwiczenia bierne są to ćwiczenia, w których wywołanie ruchu u pacjenta następuje dzięki odpowiedniej pracy innej osoby (np. fizjoterapeuty) lub urządzenia poruszającego częścią ciała pacjenta.	Gaber-Tarek A.: Rehabilitacja neurologiczna, przypadki kliniczne. PZWL, Warszawa 2010

6	Drenaż ułożeniowy	To specjalne ułożenie pacjenta stosowane w celu ułatwienia odpływu wydzieliny zalegającej w drogach oskrzelowych.	Chorostowska-Wyminko J., Franczuk M. (red.): Choroby obturacyjne układu oddechowego w podeszłym wieku. Urban & Partner, Poznań 2013
7	Epilepsja	Padaczka – grupa przewlekłych zaburzeń neurologicznych, objawiająca się drgawkami lub wyprężeniami ciała z utratą przytomności.	Jędrzejczak J., Mazurkiewicz J., Bełdzińska J.: Padaczka, obraz kliniczny napadów padaczkowych. PZWL, Warszawa 2017
8	Gimnastyka oddechowa	To seria samodzielnie wykonywanych ćwiczeń oddechowych w różnych pozycjach ułożeniowych, mających na celu poprawę ruchomości klatki piersiowej.	Chorostowska-Wyminko J., Franczuk M. (red.): Choroby obturacyjne układu oddechowego w podeszłym wieku. Urban & Partner, Poznań 2013
9	Glukometr	Podręczne urządzenie służące do szybkiego i precyzyjnego oraz bieżącego pomiaru i odczytu poziomu glukozy we krwi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
10	HIV	Wirus, który uszkadza system odpornościowy człowieka i odpowiada za podatność na infekcje.	Horban A.: HIV/AIDS Wybrane problemy diagnostyki i terapii. Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1997
11	Inhalacja	Stosowanie leków w postaci wziewnych aerozoli w leczeniu płuc, schorzeń dróg oddechowych (katar, kaszel, choroby zatok).	Schiefel J., Staudt I., Dach M.: Pielęgniarstwo geriatryczne. Urban&Partner, Warszawa 1998
12	Kropłowy wlew dożylny	Zabieg stosowany w przypadkach, gdy płyny lub rozcieńczone leki muszą być podawane drogą dożylną w sposób powolny, przez wiele godzin lub dni. Wykorzystywany także do przetaczania krwi.	Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i intensywne opiece. PZWL, Warszawa 2014
13	Maseczka do reanimacji z filtrem	Maseczka do prowadzenia reanimacji metodą usta-usta zabezpieczająca przed zakażeniem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
14	NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia (skrót).	Nazwa instytucji państwowej.
15	Pielęgniarka koordynująca	Pielęgniarka nadzorująca pracę innych pielęgniarek.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
16	Posiew	Badanie mikrobiologiczne, które ma na celu wykrycie drobnoustrojów w krwi, moczu, kale, płwocinie lub w innym materiale biologicznym.	Nicklin J.: Mikrobiologia- Krótkie wykłady. PWN, Warszawa 2012
17	POZ	Podstawowa opieka zdrowotna.	Nazwa sformułowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia.
18	Priony	Twór mniejszy od wirusa zdolny do wywołania zakażenia, zbudowany z białek odpornych na temperaturę.	https://www.ekologia.pl/wiedza/slovníki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/prion [dostęp: 10.07.2018]
19	Profilaktyka przeciwośleżynowa	Rzetelna, prawidłowo prowadzona, a także analizowana ocena ryzyka powstania odleżyn, prawidłowa pielęgnacja skóry chorego, eliminacja ucisku, prawidłowa dieta.	http://razemzmieniamywiat.pl/media/medi/2015_medi_m arzec.compressed.pdf [dostęp: 10.07.2018]
20	Przetoka	Połączenie dwóch lub więcej narządów powstałe najczęściej wskutek choroby, czasami urazów, a także wykonywane celowo chirurgicznie.	Bloomfield R. , Bickston S.: Nieswoiste zapalenie jelit. Urban&Partner, Wrocław 2013
21	Rurka ustno-gardłowa	Pozwala na utrzymanie drożności dróg oddechowych w razie zaburzeń lub zatrzymania oddechu lub konieczności wspomaganie oddechu przez dłuższy czas.	Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i intensywne opiece. PZWL, Warszawa 2014

22	Samoopieka	Samodzielne działania podejmowane przez jednostkę na rzecz własnego zdrowia, takich jak przestrzeganie zdrowego stylu życia, czy przestrzeganie zaleceń lekarskich.	Kilańska D.: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. Makmed, Lublin 2008
23	Samopielęgnacja	Samodzielne działania podejmowane przez jednostkę na rzecz własnego zdrowia poprzez samodzielną pielęgnację np. rany pooperacyjnej, wylonionej stomii czy zakładanie opatrunku.	Kilańska D.: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. Makmed, Lublin 2008
24	Stetoskop	Przyrząd diagnostyczny stosowany w medycynie, służący do osłuchiwania pacjenta, głównie jego klatki piersiowej, serca i jamy brzusznej (z j. greckiego: stethos – pierś, wewnątrz; skope – oglądać).	https://pl.wikipedia.org/wiki/Stetoskop [dostęp: 10.07.2018]
25	Stomia	Celowe wytworzenie połączenia światła narządu wewnętrznego ze skórą, gdy w wyniku urazu lub choroby uszkodzeniu ulegnie jelito grube, jelito cienkie lub moczowód albo pęcherz.	Bloomfeld R., Bickston S.: Nieswoiste zapalenie jelit. Urban&Partner Wrocław 2013
26	Świadczenia opieki zdrowotnej	Świadczenia udzielane przez zakłady opieki zdrowotnej oraz osoby fizyczne wykonujące zawód medyczny. Działania te służą zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia.	www.nfz.gov.pl [dostęp: 10.07.2018]
27	Tubus	Plastikowy uchwyt, w którym umieszcza się probówkę na krew, umożliwiający pobieranie krwi metodą próżniową bez kontaktu z materiałem badawczym.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
28	Wenflon	Plastikowa rurka umieszczona przy pomocy metalowej igły tymczasowo w żyłę, której zewnętrzna część pozwala na podanie leku drogą dożylną lub podłączenie kroplówki.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
29	Wlew kroplowy	Sposób podawania płynów bezpośrednio do żyły. Może mieć on charakter stały lub okresowy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
30	Wlewka doodbytnicza	Zbieg medyczny polegający na wlewaniu płynu przez odbyt w celu usunięcia zalegających mas kałowych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
31	WZW	Wirus wywołujący zapalenie wątroby typu A, B, C, D i E.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
32	Wywiad środowiskowo - rodzinny	Wywiad przeprowadza się na pierwszej wizycie u pacjenta oraz jego rodziny w celu określenia sytuacji podopiecznego i zaplanowanie świadczeń usług pielęgniarstwa.	Kawczyńska-Butrym Z.: Diagnostyka pielęgniarska. PZWL, Warszawa 1999
33	Zabieg medyczny	Rodzaj czynności medycznej służącej diagnozowaniu, profilaktyce i leczeniu pacjenta.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
34	Zabiegi lecznicze	Rodzaj czynności medycznych podejmowanych względem pacjenta, poprzez które realizowany jest wobec niego cel leczniczy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
35	Zestaw do cewnikowania	Zestaw zawierający wszystkie potrzebne materiały i przyrządy potrzebne do cewnikowania pęcherza moczowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.